

Tjänsteutlåtande

Kommunkansliet

Till Kommunstyrelsen

Datum 2015-04-21

Dnr KS 2015/0171

Övertagande av ansvar för anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen

Sammanfattning

Anläggningsprojekt i anslutning till vatten kan innebära anmälan och/eller ansökan till flera myndigheter. Anmälan om vattenverksamhet till länsstyrelsen, ansökan om dispens för strandskydd till byggnadsnämnden och uppläggning av muddermassor på den egna fastigheten anmäls till miljö- och hälsoskyddsnämnden. För att underlätta för sökanden och för att besluten om strandskydd och vattenverksamhet ska bli mer enhetliga föreslår miljö- och hälsoskydds enheten (MHE) att Österåkers kommun genom miljö- och hälsoskyddsnämnden övertar handläggningen anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Österåkers kommun framställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att handläggningen av ärenden rörande anmälan och tillsyn avseende vattenverksamhet överförs från Länsstyrelsen till Österåkers kommun med stöd av 11:9 b § miljöbalken (MB).
2. Tillsynen ska finansieras med särskild taxa.
3. Taxan för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område ska under rubriken Vattenverksamhet kompletteras med följande: Handläggning av anmälan om vattenverksamhet enligt 19 § i förordningen om vattenverksamhet (1998:1388) - 6 x timavgift.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskydds enheten skriver i sitt tjänsteutlåtande ”Anmälan om vattenverksamhet krävs för mindre omfattande arbeten i vad som av miljöbalken definieras som vattenområde. Vattenområde är ett område som täcks av vatten vid högsta beräknade vattenstånd, vilket innebär att det kan röra sig om vattenverksamhet även i områden som vanligtvis är torrlagda. Anmälningarna rör oftast anläggande av mindre brygganläggningar och muddring men omfattar även helt andra verksamheter som definieras av 19 § i förordningen om vattenverksamhet (bifogas till detta tjänsteutlåtande).”.

Miljö- och hälsoskydds enheten skriver vidare ” Länsstyrelsen handlägger och beslutar i anmälningsärenden men skickar dem alltid i enlighet med 11 kap MB på remiss till aktuell kommun.

Tjänsteutlåtande

Länsstyrelsen behöver ofta stöd från kommunen då de sällan har möjlighet att genomföra inspektion på plats. Det rör sig om information från kommunens platsbesök som inte framgår av anmälan och som en satellitbild inte kan ge svar på. Det kan handla om bilder från platsen, bottenens sammansättning, vattnets grumlighet, bottenbeväxning och liknande uppgifter. Av denna anledning görs oftast platsbesök av MHE i de ärenden som kommer på remiss från länsstyrelsen. Österåker har även tillgång till underlag som inte alltid finns tillgängligt för länsstyrelsen exempelvis av kommunen utförda naturinventeringar som pekar ut miljömässigt viktiga områden samt detaljplanen för de områden som omfattas av en sådan. Kommunen har även kunskap om pågående och nedlagda miljöfarliga verksamheter som kan innebära att området är förorenat eller på annat sätt påverkar den anmälda vattenverksamheten. Detta leder till en omfattande handläggning av remisserna eftersom Österåkers kommun har en hög ambitionsnivå. Som ett led i visionen att vara en skärgårdskommun i världsklass är det av betydelse att ha inflytande över de verksamheter som sker i skärgården. Därför försöker MHE alltid lämna ett väl underbyggt material till länsstyrelsen.

Ett ärende innebär i snitt en handläggningstid på mellan tre och fyra timmar och MHE handlägger mellan 20 och 30 remisser gällande anmälan av vattenverksamhet per år. För arbetet kan ingen ersättning tas ut vilket skulle vara möjligt med stöd av miljöbalken om kommunen tar över handläggning och tillsyn.”.

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, kommunkansliet, har inget att erinra.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har behandlat ärendet 2015-03-10, § 2:7.

Bilagor

1. Protokollsutdrag ur Miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde 2015-03-10.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tjänsteutlåtande daterat 2014-12-03.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

MHN § 2:7

Dnr. 2014.2665-419

Framställan att överta anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen i Stockholms län

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att Kommunfullmäktige beslutar att

1. Österåkers kommun framställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att handläggningen av ärenden rörande anmälan och tillsyn av avseende vattenverksamhet överförs med stöd av 11:9 b § miljöbalken (MB)
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ansvara för anmälan och tillsynen, vilka ska finansieras med avgifter
3. Taxan för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område ska under rubriken Vattenverksamhet kompletteras med följande: Handläggning av anmälan om vattenverksamhet enligt 19 § i förordningen om vattenverksamhet (1998:1388) - 6 x timavgift.

Sammanfattning

Anläggningsprojekt i anslutning till vatten kan innebära anmälan och/eller ansökan till flera myndigheter. Anmälan om vattenverksamhet till länsstyrelsen, ansökan om dispens för strandskydd till byggnadsnämnden och uppläggning av muddermassor på den egna fastigheten anmäls till miljö- och hälsoskyddsnämnden. För att underlätta för sökanden och för att besluten om strandskydd och vattenverksamhet ska bli mer enhetliga föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att Österåkers kommun övertar handläggningen av anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Fördelar med ett övertagande

- **Underlätta för sökanden.** Enbart en myndighet hanterar handläggningen av vattenärenden. Detta skapar förutsättningar för bättre kommunikation mellan tjänstemännen i ärenden som rör samma fastighet och möjlighet att vid kommunikation med sökanden ge en mer homogen bild av handläggningen och bedömningarna.
- **Bättre lokalkännedom.** Besluten bygger på lokala kunskaper, uppgifter från platsbesök och tillgång till alla de underlag som kan vara av betydelse för bedömningen.
- **Hög tillgänglighet.** Kommunens tjänstemän har vana av att hantera ärenden där privatpersoner står som sökande. De kan behöva mer stöd och kontakt med handläggaren för att lämna en komplett anmälan.
- **Kortare avstånd.** Kommunen har större möjligheter än länsstyrelsen att vid behov snabbt ta sig ut då avstånden är kortare.
- **Kortare och effektivare handläggning.** Kommunen har resurser till en snabb handläggning av både anmälnings- och tillsynsärenden då det finns möjlighet att ta ut avgift baserat på tidsåtgången i det specifika ärendet.

- **Hög kompetens.** På kommunen finns handläggare med kompetens inom området och erfarenhet av att på Länsstyrelsen handlägga ärenden gällande anmälan och tillsyn av vattenverksamhet.

Samråd har skett med samhällsbyggnadschef och bygglovchef som båda ställer sig positiva till övertagandet. Ett utökat samarbete med bygglovenheten i frågor om strandskydd med inriktning på växter och djur avses också utvecklas. Möjligheten till en nedsättning av avgifterna vid samtidig anmälan av vattenverksamhet och strandskyddsdispens kommer att undersökas.

Expedieras

Kommunstyrelsen, akt

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Miljö- och hälsoskydds enheten

Datum 2014-12-03

Dnr 2014.2665-419

Till Miljö- och hälsoskydds nämnden

Framställan att överta anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen i Stockholms län

Sammanfattning

Anläggningsprojekt i anslutning till vatten kan innebära anmälan och/eller ansökan till flera myndigheter. Anmälan om vattenverksamhet till länsstyrelsen, ansökan om dispens för strandskydd till byggnadsnämnden och uppläggning av muddermassor på den egna fastigheten anmäls till miljö- och hälsoskydds nämnden. För att underlätta för sökanden och för att besluten om strandskydd och vattenverksamhet ska bli mer enhetliga föreslår miljö- och hälsoskydds enheten (MHE) att Österåkers kommun genom miljö- och hälsoskydds nämnden övertar handläggningen anmälan och tillsyn av vattenverksamhet från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskydds nämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå

Kommunfullmäktige besluta

1. Österåkers kommun framställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att handläggningen av ärenden rörande anmälan och tillsyn avseende vattenverksamhet överförs med stöd av 11:9 b § miljöbalken (MB)
2. Tillsynen ska finansieras med avgifter
3. Taxan för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område ska under rubriken Vattenverksamhet kompletteras med följande: Handläggning av anmälan om vattenverksamhet enligt 19 § i förordningen om vattenverksamhet (1998:1388).
6 x timavgift

Bakgrund

Anmälan om vattenverksamhet krävs för mindre omfattande arbeten i vad som av miljöbalken definieras som vattenområde. Vattenområde är ett område som täcks av vatten vid högsta beräknade vattenstånd, vilket innebär att det kan röra sig om vattenverksamhet även i områden som vanligtvis är torrlagda. Anmälningarna rör oftast anläggande av mindre brygganläggningar och muddring men omfattar även helt andra verksamheter som definieras av 19 § i förordningen om vattenverksamhet (bifogas till detta tjänsteutlåtande)

Länsstyrelsen handlägger och beslutar i anmälningsärenden men skickar dem alltid i enlighet med 11 kap MB på remiss till aktuell kommun. Länsstyrelsen behöver ofta stöd från kommunen då de sällan har möjlighet att genomföra inspektion på plats. Det rör sig om information från kommunens platsbesök som inte framgår av anmälan och som en satellitbild

inte kan ge svar på. Det kan handla om bilder från platsen, bottenbudsättning, vattnets grumlighet, bottenbeväxning och liknande uppgifter. Av denna anledning görs oftast platsbesök av MHE i de ärenden som kommer på remiss från länsstyrelsen. Österåker har även tillgång till underlag som inte alltid finns tillgängligt för länsstyrelsen exempelvis av kommunen utförda naturinventeringar som pekar ut miljömässigt viktiga områden samt detaljplanen för de områden som omfattas av en sådan. Kommunen har även kunskap om pågående och nedlagda miljöfarliga verksamheter som kan innebära att området är förorenat eller på annat sätt påverkar den anmälda vattenverksamheten. Detta leder till en omfattande handläggning av remisserna eftersom Österåkers kommun har en hög ambitionsnivå. Som ett led i visionen att vara en skärgårdskommun i världsklass är det av betydelse att ha inflytande över de verksamheter som sker i skärgården. Därför försöker MHE alltid lämna ett väl underbyggt material till länsstyrelsen.

Ett ärende innebär i snitt en handläggningstid på mellan tre och fyra timmar och MHE handlägger mellan 20 och 30 remisser gällande anmälan av vattenverksamhet per år. För arbetet kan ingen ersättning tas ut vilket skulle vara möjligt med stöd av miljöbalken om kommunen tar över handläggning och tillsyn.

Handläggning och tillsyn

Arbeten i anslutning till vatten innebär oftast ett flertal prövningar. Förutom anmälan om vattenverksamhet kan det behövas strandskydd, bygglov, marklov eller anmälan om uppläggning av muddermassor. Dessa ärenden med undantag för anmälan av vattenverksamhet handläggs idag av bygglovenheten och MHE. Det är ofta privatpersoner som är sökande och processen kan bli mycket utmanande för dem, då de behöver skicka anmälningar till två myndigheter och tre olika instanser. Handläggningen hanteras oftast utan samråde mellan myndigheterna och då de bygger på olika kapitel i miljöbalken finns förutsättningar för helt olika beslut i exempelvis en anmälan om vattenverksamhet och en strandskyddsdispens på samma fastighet. Det är förvirrande för en privatperson utan kunskaper i miljölagstiftning att förstå att de kan få ja i en prövning och nej i en annan. Då handläggningen görs av två olika myndigheter är det också svårt att som handläggare ge en samlad bild i hela ärendet. Risken finns att sökanden får ett positivt besked från en instans och påbörjar projektet och en tid senare kommer ett nej från en annan instans. Då finns risk att man behöver ta bort exempelvis en brygga som redan är anlagd eller återställa en muddring vilket alltid innebär negativ miljöpåverkan.

Tillsyn av vattenverksamhet innebär kontroll av verksamheter som inte fått tillstånd, anmälts eller utförts korrekt. Tillsyn kräver normalt platsbesök och det är oftast fördelaktigt om det går att komma ut snabbt efter exempelvis ett klagomål. Dels för att vid behov kunna stoppa något innan det påbörjats dels för att få se arbetet när det pågår och inte behöva hänvisa till uppgifter från andra parter i ett eventuellt beslut. Då länsstyrelsen sitter centralt i Stockholm med klagomål över hela länet kan man sällan reagera fort på ett klagomål och de långa resvägarna gör att det riskerar att bli ineffektiva resor med mycket tid i bil.

Avgifter

I nämndens taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område finns möjlighet att ta ut timavgift för tillsyn och en fast avgift för anmälan om uppläggning av muddermassor. Taxan inrymmer dock inget mandat för avgift för anmälan av vattenverksamhet varför ett sådant tillägg måste göras.

En fast anmälningsavgift baserad på sex timmar föreslås. Förutom kartläggning av området och inspektion på plats ingår beslutskrivning samt allmän kunskapsinhämtning. Fast avgift kan tas ut utan ett överklagningsbart avgiftsbeslut vilket ger en enklare handläggning och medför också en förutsägbar kostnad för sökanden.

Enhetens slutsatser

Då miljöbalken medger möjlighet för kommunen att handlägga anmälningsärenden av vattenverksamhet, anser MHE att det finns stora samordningsvinster och andra fördelar för en överföring av anmälnings- och tillsynsärenden till kommunen. Av nedanstående skäl anser MHE att Österåker kommun bör överta handläggningen av anmälningar och tillsyn av vattenverksamheter.

- **Underlätta för sökanden.** Enbart en myndighet hanterar handläggningen av vattenärenden. Detta skapar förutsättningar för bättre kommunikation mellan tjänstemännen i ärenden som rör samma fastighet och möjlighet att vid kommunikation med sökanden ge en mer homogen bild av handläggningen och bedömningarna.
- **Bättre lokalkännedom.** Besluten bygger på lokala kunskaper, uppgifter från platsbesök och tillgång till alla de underlag som kan vara av betydelse för bedömningen.
- **Hög tillgänglighet.** Kommunens tjänstemän har vana av att hantera ärenden där privatpersoner står som sökande. De kan behöva mer stöd och kontakt med handläggaren för att lämna en komplett anmälan.
- **Kortare avstånd.** Kommunen har större möjligheter än länsstyrelsen att vid behov snabbt ta sig ut då avstånden är kortare.
- **Kortare och effektivare handläggning.** Kommunen har resurser till en snabb handläggning av både anmälnings- och tillsynsärenden då det finns möjlighet att ta ut avgift baserat på tidsåtgången i det specifika ärendet.
- **Hög kompetens.** På kommunen finns handläggare med kompetens inom området och erfarenhet av att på Länsstyrelsen handlägga ärenden gällande anmälan och tillsyn av vattenverksamhet.

Samråd har skett med samhällsbyggnadschef och bygglovchef som båda ställer sig positiva till övertagandet. Ett utökat samarbete med bygglovenheten i frågor om strandskydd med inriktning på växter och djur kommer också att utvecklas. Möjligheten till en nedsättning av avgifterna vid samtidig anmälan av vattenverksamhet och strandskyddsdispens kommer att undersökas.

Tidigare beredning, källhänvisning och bilagor

Bilaga 1. Anmälningspliktiga vattenverksamheter

Gunilla Enggren
Miljö- och hälsoskyddschef

Markus Andersson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Anmälningssplikt i stället för tillståndsplikt

19 § I stället för tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § *miljöbalken* gäller att en vattenverksamhet inte får påbörjas innan den har anmälts hos tillsynsmyndigheten, om verksamheten innebär

1. anläggande av våtmark där vattenområdet har en yta som inte överstiger 5 hektar,
2. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,
3. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,
4. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,
5. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,
6. byggande av en bro eller anläggande eller byte av en trumma i ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund,
7. omgrävning av ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund, om åtgärden inte är att hänföra till markavvattning,
8. nedläggning eller byte av en kabel, ett rör eller en ledning i ett vattenområde,
9. bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,
10. bortledande av högst 1 000 kubikmeter ytvatten per dygn från ett annat vattenområde än vattendrag, dock högst 200 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,
11. utrivning av en vattenanläggning som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1-10,
12. ändring av en anmäld vattenverksamhet enligt 1-10, eller
13. ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet, om ändringen är en anmälningsspliktig verksamhet enligt 1-10. Förordning (2007:168).